

DÉLMAGYARORSZÁG

1985. május 27., hétfő
75. évfolyam, 122. szám

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEVED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Be vagyunk programozva

Nézeldöm a tavaszi BNV-n, s mint minden esztendőben azon gondolkodom, mi újat írhatnak ki a kiállításról, melyik az a szakterület, amely sokat fejlődött a korábbi évekhez képest, amely ténylegesen is uralja a vásárt. Kétség sem férhet hozzá; ez a terület a számítógépekkel, a mikroelektronikával és velük összefüggő berendezésekkel kapcsolatos. Már a vásári séta kezdetén segítséget nyújt. A kiállítás tájékoztatói rendszeréhez illeszkedik a számítógépes információk szolgálat. A berendezéseket a vásár legforgalmasabb pontjain működtesítik, s a látogatók a kiállításról, a termékekről és gyártóikról kaphatnak válaszokat. Ha a látogatók éppen nem kérdeznak, akkor a képernyőn a legfontosabb alapinformációk keresés nélkül is megjelennek.

A megnyitón Veress Péter külkereskedelmi miniszter többek között elmondta, hogy az idei tavaszi vásáron több hazai és külföldi cég képviselti magát, mint legutóbb. A szocialista országokból érkezett kiállítók száma nőtt jelentősen, az igénybe vett kiállítási terület is nagyobb lett. A mi hazánk számára meghatározó a nemzetközi gazdasági kapcsolatok fejlesztése. E kapcsolatokban megkülönböztetett szerep jut a baráti szocialista országoknak, a KGST kapcsolatoknak, figyelembe véve azt is, hogy már ma folyamatban van a következő; öt-éves tervciklus földadatainak egyeztetése, a meglévő gyártási kapacitási és kooperációs egyezmények meghosszabbítása.

Természetesen a tavaszi BNV-n közel kétezer bemutatkozó van jelen, legtöbbször a tőkés országokból. Japánból az USA-ig és Finnországtól Ausztráliáig. Külkereskedelmi miniszterünk is megjegyezte, hogy Magyarország számára nagyon fontos az iparilag fejlett nyugati országokkal és a fejlődő országokkal az egyenjóságú és a diszkrimináció-mentesség, valamint a kölcsönös előnyök alapján alapuló gazdasági, kereskedelmi kapcsolatok fenntartása és bővítése. Ezek a gondolatok is ott kavargóznak az ember fejében, amikor pavilonról pavilonra sétálva nézi a bemutatkozókat és a bemutatott termékeket.

A legnagyobb csarnok az A pavilon. Kizárólag a számítástechnika és a mikroelektronika uralja a mezőnyt. Hazai és külföldi újdonságok: műszeripari, híradástechnikai, számítástechnikai berendezések. Egy darabig nézegettem a Medior komputeres tomográf laboratóriumát, amely nagymértékben segítheti majd a gyógyászati ellátást. A Videoton Elektronikai Vállalat standja a nagyobbak közé tartozik. Fotóriporter kollégám képtelen volt egy használható képet készíteni, mert olyan tömeg nyüzsgött a berendezések között, hogy mozdulni sem, de látni sem lehetett semmit. A személyi számítógépek működése közben kellethet magukat. Persze a Videoton nem volt egyeduralmú, szemben vele az Orion, a másik oldalon az

NDK és a csehszlovák elektronikai ipar termékei integettek a nézők, elsősorban a hozzáértő szakemberek felé.

Az újságíró mit gondolhat magában, pláne, ha a már nem is a legújabb évráthoz tartozik? Csak örülhet, hogy az ifjabb generáció mily otthonosan mozog a számítógépek között. Egyenesen boldog, hogy mennyire beprogramozhatják életüket. Eleinte csak játéknak, szórakozásnak tűnhetett a komputer: például, hogy közel másfél évtizeden a tavaszi BNV-n, gyerekkori barátom, a MAHIR vezérigazgató-helyettese így invitált standjukon: „Gyere utazzál egyet a komputerrel. Ha nyersz, kapsz egy korsót.” Valószínűleg jól ismerte a gépet, a programot és az én ulti tudásomat, vesztettem. Végül is a komputer nem játék, — bár játszani is fölséges vele.

Aki figyelemmel kíséri kormányzatunk gazdaságpolitikai programjait, emlékezik rá, hogy közel másfél évtizede fogadták el azt a központi fejlesztési programot, amely a számítástechnika elterjesztésével, az egyes esztergályos központi fejlesztési programok, amelyek a számítástechnika elterjesztésével, az alkalmazási kultúra megteremtésével, néhány alapvető alkalmazási rendszer meghonosításával próbálta megalapozni a következő évtizedeket, megtenni a kezdő lépéseket. Ugy tűnik — ezt tapasztalni a budapesti vásáron — túl vagyunk az első lépéseken. Sőt! A Számítástechnikai Koordinációs Intézet (SZKI), illetve az informatikai és a fejlesztési cégek által kiadott tájékoztató anyagot úgy szerkesztették meg, hogy egyre növekvő korfát rajzoltak, s azon sorolják föl szolgáltatásaikat. Viszont a fa lombozatának csúcsa tompa, fölötté szlogenjük: ..., és ez a fa még nőni fog!

Ezen egy pillanatig sem szabad morfondirozni, kételkedni. A szerszámgépeket bemutató csarnokban angol, svájci, NSZK-beli, szovjet, csehszlovák, osztrák... gépek mellett a magyar szerszámgépípar is dícséretes versenytárs. A Szerszámgépípari Művek slágerét nézegettem sokáig. Hol vannak már a hajdani marógépek, esztergák? Egy csodálatos berendezés előtt rövid ismertető adja tudtunkra, hogy amit nézünk, az a legkorszerűbb, világvizsionlatban is ritkaságnak számít (nagydíjat is kapott!) öttengelyes marógép. Ez a hatalmas berendezés a legbonyolultabb alkatrészek, akár szoborszerű felületek legelőkeltebb megmunkálását is lehetővé teszi. Ott van csápján a monitor, az elektronikai részegység, a vezérlő berendezés. Kezeléséhez mérnöki vagy technikai ismeretek kellenek.

Gazdag István

Biotechnológia – vagy mi?

Mostanában a BIOTECHNOLÓGIA költözött be immár kiirihatóan a nyelvi merényletekkel szemben immunis (tessék, itt a bizonyíték!) agytekervényeinkbe. Van, aki úgy érti: élő szervezetek felhasználása emberi szempontból értékes termékek gyártására. No igen, Mari néni a Kisseron biotechnológus: háziszárnyasok „alkalmazásával” emberi fogyasztásra alkalmas, nagy fehérjetartalmú, koncentrált élelmiszert állít elő. Meszes a héja, s ha serpenyőbe ütjük, rántotta lesz belőle! Vagyis, így értelmezve, kissé tág fogalom ez a biotechnológia. Dr. Venetiánér Pal, állami díjas biológustól tudom, a nemzetközi kémiai szövetség — IUPAC — meghatározása a mikroszervezeteket helyezi a középpontba. „Biotechnológia a mikrobiológia, biokémia és a műszaki tudományok olyan integrált alkalmazása, amely élő sejteket, mikroorganizmusokat vagy sejtek élő részeit használja fel valamilyen termelési folyamatra.” No, ha a szegedi kutatók inzulintermelő baktériumaira gondolunk, a meghatározás hajszálpontos. Amde!...

Állok a Szegedi Felszabadulási Termelési Szövetkezet központi loistállója mellett és plégedetten állapítom meg, hogy „a giliszták vagy sárnap is dolgoznak”. Mert, ugye, a lovak is. Még hozzá földolgoznak. A négy lábúak a szálás és szemes takarmányt, a lábatlanok azt, amit amazok már „földolgoztak”. Igen, az újra mozduló szegedi szakemberek felismerték azt, ami — „mindössze”

Új kifejezések áradata zúdul a századvégi napjainkban a földi halandóra, lézertől a holográfiáig, komputertől a kibernetikáig, meg sem lepődünk, ha transzplantációról hallunk, mert tudjuk, hogy szervátültetésről, s nem palántanevelési eljárásról van szó, és a genétika, génsebészet, kromoszóma szavak is olyan sajátunkká váltak, hogy úton-útfélen úgy használjuk valamennyit, mintha Lőrincze a világon sem volna, s pontos jelentését árnyalataival együtt ismernénk.

évmilliók óta — a természet sajátja: a tápanyag-körforgást. A trágyát növények számára hasznos humusszá dolgozzák föl a giliszták, a Darwin által is hasznos segítőként leírt férgek, amelyeknek segítségével mind-egyeddig nemigen tartottunk igényt. Most felfedezzük őket, munkára fogjuk, s mint új módszert, besoroljuk a BIOTECHNOLÓGIA tárgykörébe. Nem Mari néni tyúkjai, de nem is Venetiánér professzor baktériumai...

Rákos Zoltán, a technológia szakmai vezetője a hosszú trágyaprizmákban nyüzsgő — s a fény elől menekülő — gilisztákat ellenőrizve, elégedetten állapítja meg, jól szaporodik az állomány. Jelenleg a „rabszolgák” elszaporításának időszakában tartanak. Kotogány Mihály, a szövetkezet elnöke a technológia gazdasági lehetőségeiről beszél.

Ma, amikor egyre nagyobb az érdeklődés a vegyszermentes növénytermesztés, a biokertészet termékei iránt, meg kell ragadnunk a lehetőséget, hogy ebbe az irányba is nyissunk. Ez az első lépés ezen az úton. A giliszták által előállított humusz — ami szagtalan —

teljes értékű természetes tápanyag, egy sor kemikáliát pótolhat.

— A saját kertészetükre gondol?

— Is. Ha megkezdjük a termelést, piacra is akarunk adni ebből az értékes anyagból. Egyelőre azonban, kérem, hogy írja meg: ne keressen bennünket senki! Így is sok a telefon!

A Felszabadulás Tsz elnöke elmondta, hogy a szövetkezet a gilisztatenyésztési technológiát a Keszthelyi Biometod Agrárfejlesztő Betéti Társulás segítségével honosította meg. Nagy Loránd, a társulás igazgatója mondja az együttműködésről.

— A Biometod a Keszthelyi Agrártudományi Egyetem és a Tudománypolitikai Bizottság ösztönzésére alakult, tavaly januárban, a hazai bioprogram — a vegyszermentes mezőgazdasági termelés — elősegítésére. Ebben a programba illik bele a gilisztakultúra elterjesztése is. Erre — a régebbi kapcsolatunk alapján is mondhatom — rugalmas, minden újra fogékony partnerként mozdultak a szegediek.

A gilisztatenyésztés hazai alkalmazása még a kezdeti lépéseknél tart. A keszthe-

Humuszgyártó „rabszolgák”

lyieken kívül, tőlük függetlenül, kísérleteznek a nyúltrágya-feldolgozással a Gödöllői Kisállattenyésztési Kutatóintézetben, dr. Pacs István vezetésével, Kaposvárott is működik egy telep...

A szakemberek felismerték, hogy nemcsak megszabadulni lehet a tárolási, kezelési, környezetvédelmi szempontból gondot okozó hulladéktól, mellékterméktől, de pénzt is hozhat. Kettős haszon. A „feldezés” — sajnos — nem a mi érdekünk. Papp István (Hollandia) kereskedelmi igazgató segít tágitani a szakmai látóhatárt.

— A Nyugat-Európában meghonosodott és magasán szervezett, gépesített technológiának Dél-Franciaországban van a központi kutatóintézete, ahol már a különböző trágyák hasznosításán túl, az egyéb szerves hulladék, szemét, sőt csatornaiszap feldolgozásában is produkáltak eredményeket. A termelésnek és az értékesítésnek egész nemzetközi hálózata van. Ebben természetesen mindenki beléphet.

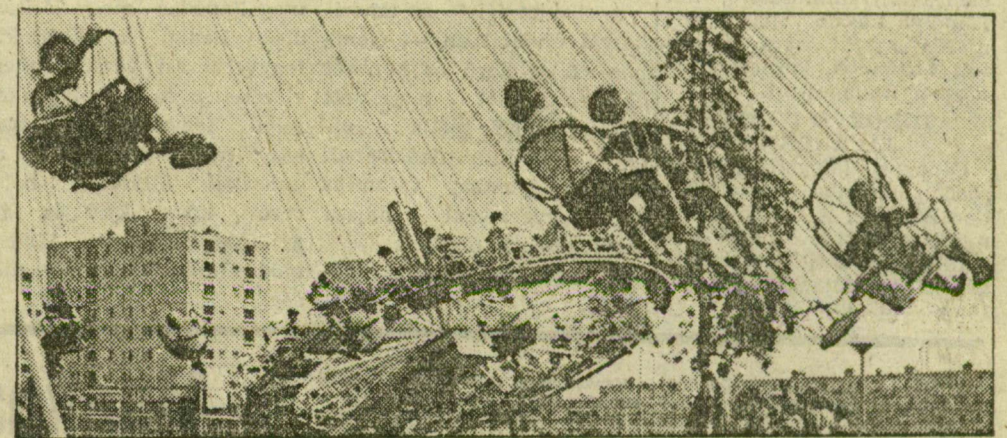
— Úgy értsen, Magyarország is?

— Igen, sőt egy gazdaság is. De az itteni nyersanyagforrást ismerve, azt mondhatom, korlátlan — és kiaknázatlan! — lehetőségek vannak a kezükben.

— És az önkében?

— Mi kinyújtjuk... Az újdonság varázsához még csak annyit: Amerikában 80 éve kezdték felhasználni a Darwin dicsérete „rabszolgákat”...

I. Zs.

Gyermeknap, 1985

Hogy ennyi gyerek van Szegeden? Két napig tele volt velük a város. Ezt bizonyítják Somogyi Károlyné képei is, melyek e gyermeknap nyüzsgéséről készültek, amelyről lapunk 3. oldalán számolunk be.

